

CYKL: DORADZTWO STRATEGICZNE DLA FIRM

URZĄD MUSI ODDAĆ VAT

Zmiana linii orzeczniczej dot. procedury zwrotu podatku VAT daje przedsiębiorcom realną możliwość podważenia wydanych przez organy podatkowe postanowień przedłużających termin zwrotu tego podatku. Bez względu na to, czy w praktyce trwa już dodatkowa weryfikacja zasadności zwrotu wspomnianego podatku. Wszystko na skutek błędów natury proceduralnej, które pojawiają się w wydawanych przez organ podatkowy postanowieniach.

Wydawać by się mogło, że w sprawach dot. zwrotu podatku VAT zrobiono już praktycznie wszystko. Procedura przedłużenia terminu zwrotu podatku VAT, dla dobrego doradcy podatkowego to niemal dekalog. Orzecznictwo sądów zdążyło już okrzepnąć, a linia orzecznicza została utrwalona. Nikt więc nie spodziewał się żadnych zmian w tym zakresie. A jednak, zmiany interpretacyjne w istotnej dla przedsiębiorców instytucji przedłużenia terminu zwrotu różnicy podatku VAT stały się faktem. Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale o sygnaturze I FPS 2/16 z dnia 24 października 2016 roku uznał, że przedłużenie terminu zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zd. 2 VAT, w przypadku, gdy weryfikacja rozliczenia podatnika dokonywana jest w ramach kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub postępowania kontrolnego następuje w formie zaskarżalnego zażalenia postanowienia naczelnika urzędu skarbowego, przewidzianego w art. 274b w związku z art. 277 OP, na które przysługuje skarga do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 2 PPSA.

Uchwała posiada moc ogólnie wiążącą wszystkie składy orzekające sądów administracyjnych, ponieważ została podjęta w składzie siedmiu sędziów tego sądu. Tym samym NSA postanowił wstrząsnąć dotychczasowym stanem rzeczy „tak aby wypracowany w drodze wykładni model działania pozwolił na funkcjonowanie tej instytucji bez wywoływania kolejnych już rysujących się problemów” – czytamy w dokumencie.

Niewłaściwa procedura przedłużania terminu zwrotu podatku VAT

Do tej pory, aby nie narazić się na rażące naruszenie prawa w związku z niezachowaniem ciągłości w przedłużaniu terminu zwrotu podatku, organ podatkowy musiał poradzić sobie z problemami natury praktycznej – czyli błędnie skonstruowanym przepisem art. 87 ust. 2 zd. 2 VAT. Treść artykułu nie została skorelowana z terminami obowiązującymi w ramach wskazanych w przepisach procedur podatkowych, zaś wykładnia językowa wymuszała na organie podatkowym – przynajmniej w teorii, konieczność wszczynania postępowania podatkowego i wydania nowego postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu podatku w dniu zakończenia kontroli podatkowej. Wtedy to bowiem wygasał uprzedni termin zwrotu, a to z kolei oznaczało pozbawienie podatników prawa do złożenia korekty oraz marginalizację instytucji zastrzeżeń do protokołu kontroli, co prowadzić mogło do kolejnego złamania przepisów procedury podatkowej. NSA uznał za niewłaściwe przedłużanie terminu zwrotu podatku VAT w dotychczasowy – stosowany przez organy podatkowe sposób, tj. „do zakończenia procedury weryfikacyjnej”. Krytycznie oceniono „pogląd zakładający możliwość poprzestania na wydaniu jednego, zawsze

aktualnego (i „samouaktualniającego się”) postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu, jak i wydawania kolejnych postanowień bez wskazania konkretnej daty, do której następuje przedłużenie”.

Organ podatkowy musi podać nowy termin zwrotu podatku VAT

Nowe zasady wykładni przepisu art. 87 ust. 2 zd. 2 VAT nakazują wydawanie postanowień o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT zawsze w trybie czynności sprawdzających, jako jedynej procedurze znanej ustawie Ordynacja podatkowa. W takim postanowieniu organ podatkowy musi podać nowy termin, a dokładnie datę, do której przedłuża termin zwrotu podatku, a która nie musi wiązać się, jak było to do tej pory, z daną procedurą weryfikacyjną zasadność zwrotu podatku. Omawiana uchwała otworzyła drogę do skutecznego podważenia dotychczas wydanych postanowień o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT. W większości przypadków postanowienie w tym zakresie było wydawane bez właściwej podstawy prawnej, tym samym bez właściwego pouczenia o możliwości zażalenia oraz bez wskazania konkretnej daty, do której przedłuża się termin zwrotu, co oznacza, że kolejne postanowienia wydane zostały już zwykle po terminie zwrotu, zatem nie mogły niczego przedłużyć. W konsekwencji organ podatkowy dokonujący dodatkowej weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT będzie musiał to zrobić, o ile okaże się, że nie wydał kolejnego postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu podatku przed wygaśnięciem poprzedniego terminu, bądź wydał je błędnie.

mec. Robert Nogacki, założyciel Kancelarii Prawnej Skarbiec, specjalizującej się w doradztwie podatkowym dla firm

Partner

